

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«Психологія конфлікту»

підготовки Бакалаврів

Силабус освітнього компоненту
для денної форми навчання

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Психологія конфлікту» підготовки бакалаврів

Розробник: Глова Ірина Василівна, доцент кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук, старший дослідник

Погоджено

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Мудрик А.Б.

Силабус освітнього компоненту затверджений на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

протокол №7 від 14 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

проф. Журавльова О. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти		Вибірковий
Кількість годин/кредитів 140/4,6		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні немає Індивідуальні немає
		Самостійна робота 110 год. Консультації 10 год
Мова навчання		Форма контролю: залік українська

II. Інформація про викладача

ПП: Глова Ірина Василівна

Науковий ступінь: кандидат психологічних наук

Вчене звання: старший дослідник

Посада: доцент кафедри загальної та клінічної психології

Контактна інформація: +38 099 338 49 03, Hlova.Iryna@vnu.edu.ua

Дні занять (покликання на розклад): <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Психологія конфлікту» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня. Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів освіти системного розуміння природи конфліктів, причин їх виникнення, розвитку та методів попередження. Здобувачі освіти навчатимуться ефективним методам комунікації, конструктивної взаємодії, стратегіям поведінки і технікам врегулювання та вирішення конфліктних ситуацій.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів освіти теоретико-методологічних знань про природу та психологічні закономірності розвитку конфліктів, вмінь аналізувати конфліктні ситуації й застосовувати ефективні стратегії їх вирішення у професійній діяльності та повсякденному житті.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- сприяння психологічній підготовленості бакалаврів до професійної діяльності;
- формування у здобувачів освіти базової системи наукових знань з психології конфлікту як напряму психологічної науки, сучасних теорій і концепцій щодо психології конфлікту в цілому та управління конфліктами зокрема;

- сформуванати навички аналізу проблем психології конфлікту та використання технік врегулювання та вирішення конфліктних ситуацій;
- підвищити рівень психологічної компетентності студентів у забезпеченні конструктивної поведінки та практичної готовності особистості до аналізу конфліктних ситуацій та управління конфліктами.

3. Soft skills. Освоєння освітнього компонента «Психологія конфлікту» сприятиме отриманню таких Soft skills, як аналітичне та критичне мислення, комунікативні навички, навички емоційної саморегуляції, вміння аналізувати джерела і динаміку конфлікту та обирати конструктивні стратегії поведінки, вміння досягати взаємовигідних рішень (win-win), вміння вести конструктивний діалог та працювати в команді.

Освітній компонент «Психологія конфлікту» сприяє реалізації таких Цілей сталого розвитку:

ЦСР 3 – *Міцне здоров'я*: розвиток навичок стресостійкості й емоційної саморегуляції; зниження рівня емоційного вигорання через конструктивну комунікацію; профілактика психологічних конфліктів та їх наслідків.

ЦСР 4 – *Якісна освіта*: розвиток аналітичного та критичного мислення, набуття практичних компетентностей для аналізу й ефективного вирішення конфліктів та навичок конструктивної взаємодії в різних середовищах.

ЦСР 8 – *Гідна праця та економічне зростання*: формування навичок мирного врегулювання робочих конфліктів; підвищення ефективності командної роботи та організаційної взаємодії; зменшення психосоціальних ризиків у трудових колективах.

ЦСР 16 – *Мир та справедливість*: формування навичок попередження й конструктивного вирішення конфліктів; розвиток культури діалогу, ненасильницької комунікації та медіації; зменшення рівня деструктивних взаємодій у соціальних групах.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усьо-го	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології конфлікту					
Тема 1. Конфлікт: загальна характеристика та історія виникнення. Класифікація конфліктів.	28	2	4	22	О (12), ДС та РМГ (8) / 20 балів
Тема 2. Передумови виникнення конфліктів. Структура конфліктів.	28	2	4	22	О (12), ДС та РМГ (8) / 20 балів
Тема 3. Форми перебігу конфлікту. Стель поведінки та способи вирішення конфліктних ситуацій.	28	2	4	22	О (12), ДС та РМГ (8) / 20 балів
Разом за модулем 1	84	6	12	66	60
Змістовий модуль 1. Методи управління конфліктами					
Тема 4. Конфліктогени. Прогнозування та попередження конфліктів.	28	2	4	22	О (12), ДС та РЗ/К (8) / 20 балів
Тема 5. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики.	28	2	4	22	О (12), ДС та РЗ/К (8) / 20 балів
Разом за модулем 2	56	4	8	44	40
Всього годин/Балів	140	10	20	110	100

Форма контролю*: О – опитування, ДС – дискусія, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача. До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено: роботу з рекомендованою літературою; підготовку до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах; опрацювання питань, які винесено на самостійне вивчення.

Перелік питань, які виносяться на самостійне опрацювання:

Назва теми	Питання, які виносяться на самостійне опрацювання	К-ть год
Тема 1.	1. Конфліктологія як галузь психологічного знання 2. Теоретико-методологічна основа вивчення конфлікту. 3. Міжособистісні конфлікти та внутрішньо особистісний конфлікт. Внутрішньогрупові та міжгрупові конфлікти.	22
Тема 2.	1. Конфлікти в різних сферах життя. 2. Структура та основні форми конфліктів. 3. Конфліктна особистість, типи конфліктних людей, чинники підвищеної конфліктності особистості.	22
Тема 3.	1. Психологічне маніпулювання як форма поведінки у конфлікті. 2. Особливості кризової комунікації. Бар'єри комунікації у конфлікті. 3. Копінг-стратегії у міжособовій взаємодії	22
Тема 4.	1. Соціально-психологічні фактори, що підвищують ризик конфлікту. 2. Культура спілкування та поведінки, як засіб попередження конфліктів. 3. Посередництво психолога у вирішенні конфліктів 4. Вплив прихованих конфліктогенів на розвиток пасивно-агресивної поведінки.	22
Тема 5.	1. Коучинг як спосіб управління та вирішення конфліктів у діловій сфері. 2. Переговорний процес, як метод вирішення конфліктів. 3. Картографія як метод управління конфліктами. 4. Медіація як спосіб урегулювання конфліктів.	22
Разом		110

IV. Політика оцінювання

Політика оцінювання ґрунтується на Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, затвердженого рішенням вченої ради університету від 26.06.2025 року, протокол №8 (наказ № 269-з від 26.06.2025 р.). Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється також відповідно до вимог освітньої програми і передбачає поточний, модульний та підсумковий контроль. Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі. Максимальна кількість балів за курс з освітнього компоненту становить 100 балів.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів освіти. Освітнім компонентом передбачено 10 практичних занять, кожне з яких оцінюється в межах 10 балів (10*10 = 100 балів):

- підготовка до заняття (опрацювання матеріалу, виконання завдань) – 6 балів;
- активна участь в дискусіях та обговоренні, робота в групах – 4 бали.

Політика щодо відвідувань занять. Відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. У навчально-науковій діяльності здобувачі освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки зобов'язані дотримуватись Кодексу академічної доброчесності університету, а також усіх процедур, норм та правил, що зазначені в Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) під час підготовки до практичних занять та написання МКР призводить до анулювання результатів відповідної роботи. Усі письмові роботи здобувачів освіти перевіряються на наявність/відсутність академічного плагіату і враховуються до поточного оцінювання лише тоді коли мають коректні текстові запозичення, які становлять не більше 50 %.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), то він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю за освітнім компонентом є залік. Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі поточного контролю за результатами виконаних ними протягом семестру видів робіт, передбачуваних силабусом, за 100-бальною шкалою.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості, а набрані бали за поточне оцінювання анулюються.

Перездача заліку проводиться у вигляді письмової відповіді на два теоретичні питання (по 35 балів кожне) та розв'язку однієї ситуаційної вправи – 30 балів. Максимальна оцінка за залік – 100 балів. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань до заліку

1. Виникнення і розвиток психології конфлікту як наукової дисципліни.
2. Організаційні конфлікти, особливості та типологія.
3. Методи конфліктології.
4. Поняття конфлікту. Ознаки конфлікту.
5. Позитивні та негативні функції організаційних конфліктів.
6. Конфліктна ситуація і конфлікт. Типи конфліктних ситуацій в організації.
7. Конфліктогенна та синтонна поведінка у конфлікті. Типові конфліктогени спілкування.
8. Техніки регуляції емоційної напруги під час конфлікту.
9. Теорії конфлікту у психології. Інтрапсихічна інтерпретація (З. Фрейд, К. Хорні, Е. Еріксон). Ситуаційні підходи. Когнітивістські підходи. Сучасні підходи до вивчення конфліктів.
10. Джерела та причини виникнення організаційних конфліктів.
11. Теорії механізмів виникнення конфліктів в організації (формули А, Б, В).
12. Типологія конфліктів за суб'єктами конфліктної взаємодії.
13. Специфіка міжгрупових та внутрішньогрупових конфліктів.
14. Види організаційних конфліктів.
15. Структура конфлікту. Сторони конфлікту. Предмет конфлікту. Образ конфліктної ситуації. Мотиви конфлікту. Позиції конфліктуючих сторін.
16. Етапи організаційного конфлікту. Фази конфлікту. Співвідношення фаз та етапів конфлікту.
17. Моделі поведінки особистості в конфлікті.
18. Стратегії поведінки особистості в конфлікті за Томасом-Кілменом.
19. Конфліктність, конфліктна особистість. Типи конфліктних особистостей
20. Основні поняття управління конфліктами (управління конфліктами, врегулювання конфлікту, завершення конфлікту, вирішення конфліктів, згода).
21. Методи управління організаційними конфліктами.
22. Структурні методи управління конфліктами в організації.
23. Картографія організаційного конфлікту.
24. Некерований конфлікт. Ознаки некерованого конфлікту.
25. Чинники успішного врегулювання конфліктів.
26. Конструктивний або деструктивний розвиток конфліктів.
27. Характеристики конфліктуючих сторін. Чинники ситуації.
28. Даїгностика і прогнозування конфліктів в організації.
29. Психопрофілактика і попередження конфліктів в організації.
30. Первинна та вторинна психопрофілактика.
31. Способи конструктивного управління конфліктами: переговори, медіація, арбітраж, коучинг.
32. Переговори. Етапи переговорів.
33. Психологічна, організаційна, змістова і тактична підготовка до переговорів.
34. Методи підготовки і ведення переговорів. Тактичні прийоми ведення переговорів.
35. Участь третьої сторони у вирішенні конфлікту.
36. Медіація як метод управління конфліктом в організації. Модель медіації.
37. Арбітраж у вирішенні конфлікту. Модель арбітражу.

38. Представництво у врегулюванні конфліктної взаємодії

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Гоулстон М. Я чую вас наскрізь! Як порозумітися з будь-ким / Марк Гоулстон; пер. з англ. А. Жищинської. – 2-е вид. – Дніпро: Моноліт, 2020. – 248 с.
2. Долинська Л.В. Психологія конфлікту. Навч. посібник. / Долинська Л.В., Матяш-Заяц Л.П. – В-во «Каравела», 2023. – 304 с.
3. Єременко Л. В. Конфліктологія. Навч. посібник. / Єременко Л. В. – Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2018. 219 с.
4. Зарицька В.В. Психологія конфлікту : навчальний посібник. 2025. 380 с.
5. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України /Г.І.Луцишин. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 200с.
6. Мітлош А.В. Копінг-стратегії у міжособовій взаємодії // Соціально-психологічна компетентність персоналу у сфері публічного управління [Текст] : монографія / Кол. авт. : О. В. Лазорко, О. В. Кихтюк, А. В. Кульчицька [та ін.] / за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 40-57, 104-126.
7. Яхно Т.П. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. посібник. / Яхно Т.П., Куревіна І.О. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 168 с.

Додаткова література

1. Гринченко М. А., Пономарьов О. С., Лобач О. В., Харченко А. О. Конфлікти в управлінні проєктами. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проєктами. Харків : НТУ

«ХПШ». 2022. № 1 (5). С. 50–55. DOI: 10.20998/2413-3000.2022.5.6. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/59571>

2. Бохонкова Ю. Стратегії поведінки особистості в конфліктних ситуаціях / Бохонкова Ю., Лосієвська О., Хунов Ю., Сербін Ю. Теоретичні і прикладні проблеми психології. 2021 DOI: [10.33216/2219-2654-2021-56-3-2-113-121](https://doi.org/10.33216/2219-2654-2021-56-3-2-113-121)

3. Діхтярь, Л. І. Способи поведінки в конфліктній ситуації. Вісник Хорольського агропромислового коледжу, (2023). 14 (1). <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/44-chohirnadtsyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/206-sposobi-povedinki-v-konfliktnij-situatsiji> naukam.triada.in.ua

4. Корсунська В.В. Уявлення про психологію конфлікту Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (ВНПЗ ДГУ, 17 червня 2022 року), С.126-130.

5. Курова А. В. Емоційна стійкість в структурі психологічного здоров'я особистості / А. В. Курова // Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 черв. 2022 р.) [Електронний ресурс] / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», каф-ра психології. – Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. – С.131-134. – Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/18037>

6. Мигалець О. І. Теорія конфлікту : історія та сучасність. Сучасні дослідження з іноземної філології. Ужгород, 2018. Вип. 16. С. 98—110.2.

7. Мітлош А.В., Мудрик А.Б. Стратегії поведінки у конфлікті осіб із залежними формами поведінки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Психологія», 2022. Вип. 1. С. 5762.

8. Мітлош А.В. Копінг-стратегії у міжособовій взаємодії // Соціально-психологічна компетентність персоналу в сфері публічного управління [Текст] : монографія / за заг. ред. О.В. Лазорко, Т.В. Федотової. – Луцьк «Вежа Друк», 2020. – С. 104-128.

9. Shulska N., Kostusiak N., Mitlosh A., Pavlyuk I., Polyvach M., Mudryk A., Sushkova O. Information and Psychological Operations (IPSO) as a Discovery of False Narratives in the Conditions of Military Conflict in the Media. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2023. Vol. 13, Issue 1, Spec. Issue XXXIV. P. 156–162. URL : http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130134/papers/A_23.pdf

Інтернет-ресурси

1. Інституційний репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://evnuir.vnu.edu.ua/>

2. Українська бібліотека LibreTexts <https://ukrayinska.libretexts.org/>

3. Google Академія <https://scholar.google.com.ua/>

4. Bielefeld Academic Search Engine (BASE) <https://www.base-search.net/>

5. Наукова періодика України http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN

6. Національний репозитарій академічних текстів (НРАТ / NRAT) <https://nrat.ukrintei.ua/>

7. Cambridge University Press <https://www.cambridge.org/core/publications/journals>